

# PÉCSI Dohánygyár



ÁRA:  
2,30 Ft

XV. ÉVFOLYAM, 10. SZÁM

A PÉCSI DOHÁNYGYÁR DOLGOZÓINAK LAPJA

1988. OKTÓBER

„Itt, lent...”

## A szakszervezetek szerepéről

A SZOT elnökségének vitaanyagát a szakszervezeti bizottság is megvitatta, a helyi vélemények figyelembevételével összegezte, majd továbbította a felsőbb szervek felé. Előző számunkban utaltunk arra, hogy az összegzést, illetve annak leglényegesebb megállapításait közölni fogjuk vállalati újságunkban.

Sajnos, az általános politikai hangulat ma nem kedvez az ilyen jellegű vitáknak, véleménykéreseknak, mert az emberek elfásultak, kiábrándultak, bizonyos rétegek kilátástalannak látják a jövőt. Nincs türelmük a sokszor számukra érthetetlen elméleti kérdésekről polemizálni, nehezen tudják értelmezni a vitaanyagokat.

### Nyíltság, nyitottság

A megkérdezettek úgy érzik, hogy a szakszervezet felsőbb szintjein bizonyos fokú bizonytalanság, kapkodás, a minden áron való gyors változtatás igénye tapasztalható. Ennek következménye, hogy az egyébként tiszteletreméltó törekvés a már megszokott „kampány-

munka” áldozata lesz. Többek részéről megfogalmazódott olyan vélemény, hogy „talán nem is igazán kíváncsiak arra, hogy mit gondolunk mi ezekről a dolgokról, itt lent”.

Igen érzékenyen reagáltak a nyíltság, nyitottság kérdéskörével kapcsolatban is. Úgy érzik, hogy a minden szinten eredményeket felmutató szakszervezeti munka több garanciát jelent a tagság részére, mint a mondanált nyilvánosság. Ha a szakszervezeti tevékenység helyes irányban mozdul el, akkor feltehetőleg a tagság is érdeklődőbb lesz. Az előremozduláshoz azonban biztosítani kell a megfelelő jogi, tárgyi és személyi feltételeket.

Az érdekvédelemmel, érdekképvéléssel kapcsolatban egyértelmű változtatást látnak szükségesnek. A termelés segítése sokak szerint továbbra is a szakszervezeti munka része kell, hogy legyen, de ennek tartalmán változtatni kell. A termelés szervezése a hatékony gazdálkodás feltételeinek megteremtése gazdasági vezetői feladat. A szakszervezetnek természetesen nem lehet közömbös, hogy a dolgozók munkahelyükön milyen körülmények között dol-

goznak, milyen színvonalú a szociális ellátottság, hiszen ezek a tényezők — ha közvetve is — befolyásolják a munkavégzés körülményeit. A szakszervezet azokon a pontokon avatkozzon be a gazdasági folyamatokba, amelyek a dolgozók jövedelmi, elosztási, szociális viszonyaira és a munkakörülményeikre hatnak, vagy az ezzel kapcsolatos egyeztetett megállapodások végrehajtását veszélyeztetik. Ezekben a kérdésekben a szakszervezet ne a probléma megoldására vagy a korrekcióra vállalkozzon, hanem határozottan érvenyesítse azokat a jogosítványait, amelyeket az alapszabály biztosít (pl.: egyetértési jog, vétő jog, sztrájk, stb.).

Álláspontjaink kialakításakor, követeléseink megfogalmazásakor, a viták, ütközések felvállalása esetén alapvető követelmény a nyíltság, nyitottság — ezen nem is lehet vitatkozni. Ezt nem kinyilatkoztatni kell, hanem olyan közéleti kultúrát, demokratikus léggörőt kell kialakítani, amely ezt szinte magával hozza, illetve kikényszeríti.

### Ha baj van ...

A megkérdezettek szinte kivétel nélkül úgy vélekednek, hogy a szakszervezet pozíciójának megerősítését, tekintélyének — jelen társadalmi viszonyok között — csak a szakszervezeti törvény biztosíthatja.

## A VÁSÁRBAN



Nyitott szemmel járta az őszi Budapesti Nemzetközi Vásárt kollégánk: beszámolóját tapasztalatairól lapunk 3. oldalán közöljük.

### Naprakészen

Véleményt kellett mondanunk arról is, hogy hogyan változtassák a közép-szervek, felsőbb szakszervezeti szervek szervezeti felépítését, mi legyen azok főbb funkciója. Van egy jó magyar közmondás, melynek értelmében — „ha baj van átszervezünk, bizottságokat hozunk létre” —. Nekünk az a véleményünk, hogy néhány kivételtől eltekintve nem a szervezettel van a probléma, hanem a munka tartalmával: még mindig túl bürokratikus, ösztönös, esetenként szakszerűtlen. Hangoztatnak korszerű elveket, szorgalmazzák azok gyakorlati alkalmazását (pl. a vezetők éves munkájának szakszervezeti véleményezése, különböző rétegvizsgálatok, stb.) Ugyanakkor az alkalmazott módszerek megválasztásánál nem alkalmazzák azokat a tudományos eredményeket, amelyek valóban célra-vezetőek lennének. Gyakran tapasztalható, hogy a helyi vizsgálódások mondva csináltak, érezhető, hogy a felsőbb szervek nem érzik, nem is akarják érzékelni a tagság, a dolgozók „feszítő gondjait”. Ennek ellenére elkészülnek

(Folytatás a 2. oldalon)

## A szakszervezetek szerepéről

(Folytatás a 1. oldalról)

a jelentések, az elemzések. Ezekkel sem az alapszervezetek, gyanítjuk, hogy a felsőbb szervezetek sem tudnak mit kezdeni. A felesleges „előterjesztések, elemzések” helyett biztos elméleti eligazítást adnának a naprakész ismeretek birtokában. Az apparátus létszámának látványos csökkenésével ne nyugtassuk meg a lelkiismeretünket, inkább válasszuk a nehezebb megoldást: alkalmas, jól felkészült szakemberektől tartalmas munkát követeljük!

A jelenlegi kétszakaszos választási rendszert alapvetően megfelelőnek tartják. Úgy érezzük, a tagságnak nem ezzel van problémája, hanem a jelölés körüli megfoghatatlan folyamatokkal. Mit jelent ez konkrétan? A választás során a gazdasági vezetésnek is van legális befolyásolási lehetősége, ez ideig az esetek nagy százalékában ezt jobban érvényre tudta juttatni, mint a tagság. Az a vélemény alakult ki a mi vállalatunknál, hogy a szakszervezeti vezetés (helyi!) az egzisztenciális, függőségi kapcsolatok miatt „eladja magát az igazgatónak”. Ezt úgy lehetne feloldani, hogy legalább a titkár, de kívánatos lenne, hogy az szb. is anyagilag, egzisztenciálisan is független lenne a gazdasági vezetéstől. A tisztán „alulról építkezés” sem vezethet eredményre, mert a dolgozók nagy része pontosan érzi — és tehetetlenül kell hogy tudomásul vegye —, hogy ő a szakismeret hiánya miatt ugyancsak nem tudja eredményes érdekegyeztetést keresztülvinni a gazdasági vezetéssel szemben.

## Ellentmondások

Egyetértünk azzal, hogy a szakszervezeti mozgalom anyagi erejét növelni szükséges. A tagság igényelné, hogy a SZOT évente számoljon el a gazdálkodásával. Az ez irányú felvetés valószínű bizalmatlanság és nem arra gondoltak, hogy a pénzügyi elszámolás rendjét tartják rossznak. Szükségesnek látják az alaprészesedés és a központi pénzeszközök arányát az alapszervezetek javára módosítani. A tagság túrképességének csökkenését jelzik azok a vélemények is, amelyek szerint a tagdíj a nettó keresethez igazodjon, ne számítson bele a prémium és egyéb jövedelem, azaz a tagdíjfizetési készség a jelen helyzetben csökkent.

A párttal való kapcsolatrendszerben a mellérendeltségi viszonyt tartanák ideálisnak. A párt politikai vezetőszerpét nem megkérdőjelezve, a szakszervezet gyakorlatában teljesen füg-

getlenséget, önálló mozgásteret javasolunk. A szakszervezet felső vezetése ne épüljön be a párt felső vezetésébe. Ugyancsak kívánatosnak tartjuk ezen ellentmondásos feszültségek feloldását az alapszervezeteknél is.

A szociálpolitikával kapcsolatos elgondolások megvalósítása nagyon nehéz lesz, mert félok, hogy az elkövetkező időszakban a különböző juttatások, ellátások reálértéke sem őrizhető meg. A jelenlegi gazdasági változások egyértelműen szükségessé teszik új szociálpolitikai koncepciók kidolgozását. A szakszervezet ennek kialakítását ne vállalja magára, csak a saját társadalmi szerepéből adódó feladatokat működjön közre.

Az összegzés kitért több más fontos kérdésre is, amelyek nagyrészt elméleti, gazdaságpolitikai természetűek. A több mint 10 oldalas összefoglalást nincs módunkban közölni, cikkünkben csak azokat a megállapításokat emeltük ki, amelyek — úgy gondoltuk — a tagság nagy részét érdeklik és foglalkoztatják.

Munkatársaink közül jelenleg is töbkeresik azokat a lehetőségeket, amekben foglalkoznak ezekkel a témákkal, lyekkel a cikkben vázolt problémáinkon változtatni tudunk. Mindezekről a jövőben is tájékoztatást fogunk adni.

Sigora Irma

## Adóbevallás — közlönnyel

Augusztus közepén hírközlő szerveink az éterbe röptették a kedélyeket borzóító hírt: az APEH az adózó állampolgárokat felkészítendő, bevallás-tervezetet készített, melyet önkéntesek fognak tesztelni!

A személyi jövedelemadó bevallására való felkészülés érdekében az APEH többlépcsős programot dolgozott ki. Ennek a kezdete volt a bevallási nyomtatvány nyilvánosságra hozatala.

Azon szerencsésnek közül való vagyok, akik „önként vállalták” az önkéntes próbabevallás kitérését. Természetesen ez a vallomásom, garantáltan nem „keletkezett” adófizetési kötelezettséget (nos, ez azért megnyugtató!). Csupán az állampolgári kötelezettséget teljesítettem, mikor az APEH-nek lehetővé tettem véleményem megismerését és gazdagítottam tapasztalatait a nyomtatványok kezelhetőségéről. Tettem ezt azért, mert tudom, hogy a HIVATAL és az adózók közös érdeke kívánta ezt tőlem! Saját elemi érdekem is, hogy a nyomtatvány könnyen kezelhető, értelmezhető és mindenekelőtt egyszerűen kitölthető legyen.

Tisztelt, több forrásból jövedelmet szerző és így saját adóbevallás készítésére kötelezett kollégáim! Ezúton sietek kijelenteni, ha a végleges bevallási nyomtatvány mégsem lenne egyszerűen kitölthető, világos és kezelhető, ezért nem vállalhatom a felelőséget!

Viszont a kitöltéshez szükséges és elengedhetetlen 6—8 db Magyar Közlönnyel rendelkezem és bármikor kölcsönadom...

Simon Éva

## TELT HÁZ



Jó ötletnek és sikeres kezdeményezésnek minősíthető gyárunk új boltjának, a „Garasos portéká”-nak megnyitása. Az árusítás ideje alatt szinte mindig telt ház van.

## Favorit nélkül

# A vásárban

### Tükörnek jó volt

Egy vásári beszámolót azzal illene kezdeni, hogy hány száz kiállító, hány ezer négyzetméter, mennyi ország... helyette saját véleményemet szeretném elmondani.

Első benyomásom az volt, hogy külsőségeiben az utóbbi évek legszegényebb vásárát láttam. Ez még nem lenne baj, ha a kiállított termékek mindezért kárpótoltak volna, de a sok üres hely azt bizonyította, hogy a kiállítók sem láttak fantáziát a vásárban, vagy esetleg azt, hogy a kiállítás költségei nem térülnek meg a várható üzletekből.

Először saját házunktájérról. A dohányipari vállalatok közös standon állítottak ki, az élelmiszeripari pavilonban. A dohánylevél-füzerekkal díszített kiállítóhelyen a Camel és a Marlboro mellett központi helyen volt a Sopianae 100-as és a Nádor is. A Szegedi Vásárhoz hasonlóan itt is bemutatottak a Nívót és lehet, hogy elfogult vagyok, de szerintem csomagolása, kártya- és nikotintartalma alapján a magyar dohányipar egyik legkorszerűbb terméke. Jó helyet kapott még a Debreceni Dohánygyár új terméke, a Főnix és a vásári „hangos hirdető” többször is a tisztelt fogyasztó figyelmébe ajánlották.

A nagy kiállítók becsületből eljöttek, de igazi vásárszenzációt egyiküknél sem láttam. A Videoton, a Thompson cég licence alapján gyártott színes tévékkel talán lépéselőnybe kerül a hazai piacon, de a műszakilag valóban jó minőségű, sztereó hangú készülékek nem hiszem, hogy a hazai piacon 60—80 ezer Ft körüli árakkal slágertermékek lesznek, inkább a külföldi célozták meg.

Színvonalas és figyelemreméltó volt az Energiafelügyelet kiállítása, ahol különböző energiamegtakarítási lehetőségeket ajánlottak. Tőlük tudom, hogy a háztartásokban az összes energiafogyasztásunk 66 százalékát fűtésre, 13 százalékát használati melegvíz előállítására használjuk fel. Tehát a legnagyobb lehetőségek is itt adódnak az energiamegtakarításra. A dolog szépséghibája az, hogy takarítkozkodni is csak az tud, akinek sok pénze van. A drága hőszigetelési eljárások, a „szuper” nyílászárók költsége egyszerre jelentkezik, míg az évi 10—15 mázsa szén ára elosztva terheli a melegedni vágyót.

A szocialista országok jelentős területen állítottak ki, míg a tőkés kiállítók jóval kevesebb lakossági szórakoztató elektronikai és fogyasztási cikket hoztak. Láttam szovjet képmagnót, tévéket, rádiókat, de véleményem szerint ezek legalább 10—15 évvel ezelőtti

technikai színvonalon mozognak, és külsőben sem a mai igényekhez igazodnak.

A csehszlovák kiállításon azt hittem, hogy megnézhetem a cseh autógyártás beharangozott „csúcstermékét”, a Skoda Favoritot, de csalódnom kellett, mert csak egy S 120-ast hoztak. A szovjet autópár ismét elhozta a Szamara ötajtós változatát, valamint a magyar—bolgár—szovjet kooperációban gyártandó Tavriját, de hogy ezekből mikor lesz sorozatgyártás, azt senki sem tudta.

A kiállított japán, NSZK és francia autósodák mellett a vásár magyar „szenzációja” a Volkswagen motorral épített Wartburg volt. Többen álltak körül, mint az Opeleket, jó példájával annak, hogy az ember milyen gyorsan összeegyezteti a vágyait a lehetőségeivel. Az átlag magyar dolgozó mostanában nemigen fog Opelent, vagy BMW-t járni, így neki már egy olyan kocsi is jó lenne, amelyiknek a motorja tíz évvel ezelőtti NSZK-fejlesztés, a karosszéria pedig lassan húsz éve változatlan. A várható áron, ami 200 000 Ft körül lesz, viszont sokan meglepődtek, bár egy mellettem álló vásároló megjegyezte, hogy tulajdonképpen nem az autó drága, hanem a fizetésünk kevés hozzá! A Mazda standján viszont meglepve láttam, hogy az egyik autójuk szélvédőjén már kint volt a tábla, hogy „eladva”. Ezek szerint kis hazánk azért még nem az „egyenlő szegénység” földje.

A ruházati, divatcikk és bútorkiállításán én úgy véltem, hogy ugyanazt látom, mint tavaly, megtéve azzal, hogy a boltokban viszont már nagy valószínűséggel nem fogom viszontlátni.

Sok kisiparos és kisszövetkezeti kiállító volt, akik termékeikkel elsősorban a lakosság pénzére vadásznak, némi változatosságot hoztak is, de úgy tűnt, hogy egy-két évvel ök is elkéstek, mert most nem láttam nagy tolongást árui körül. Példaként talán egy zalaegerszegi gmk, akik UAZ-okat alakítanak át lakóautóvá, viszont ha az autót én venném, akkor csak 350 000 Ft-ot kellene fizetnem és máris egy lakóautó boldog tulajdonosa lehetnék.

Gyárunkban is használható újdonságként egy aszinkron motorok fokozatmentes fordulatszabályozására alkalmas frekvenciaváltót láttam (eddig csak tőkés importból volt beszerezhető), valamint egy, a tmk-ban használható alkatrészmosót. És szóba jöhetne még egy a FÉMISZ által gyártott pneumatikus rampakegyenlítő is.

Véül összegzésként talán annyit, hogy mivel egy ilyen vásár az adott ország gazdaságának a tükörképe, gazdaságunk még nem áll túl jól. A szerkezetváltástól, a piacra termeléstől, a vevőcentrikusságtól és a rugalmasságtól még fényévekre van a magyar ipar.

Tanulságnak marad az, amit egyik kiállító mondott: „Az idő jó, a lányok gyönyörűek, a sör méregdrága”.

Purget József

## A pártépítés irányelvei

A pártépítési munkabizottság elkészítette munkaprogramját, amelyben megfogalmazta azt, hogy tevékenységét milyen irányelvek szerint kívánja végezni. Ezt az anyagot megkapták az alapszervezeti vezetőségek, és azok a személyek, akik közvetlenül foglalkoznak pártépítéssel. Ezt az anyagot ebben a cikkben nem kívánom részleteiben ismertetni, hiszen áttekintés céljából bárki hozzájuthat.

A munkaprogram jellegéből fakadóan nem szól arról, hogy milyen társadalmi környezetben és politikai közhangulatban kell érvényesülnie. Akkor kell működtetnünk programunkat, amikor a halmozódó társadalmi problémák miatt csökkent a népké a párt iránti bizalma. Amikor a társadalomban jelenlévő anarchikus megnyilvánulásokban törvényszerűen felértékelődnek a revizionista szellemi irányzatok. Amikor különböző szervezetek kapnak működési lehetőséget, mint a Magyar Demokrata Fórum, az Új Márciusi Front, és ezek a szervezetek nagy tömegszimpátiával bírnak, hamarosan politikai erővé válva részt kívánnak venni a hatalom gyakorlásában, s esetleg következő lépésükben pedig igényelni fogják a politikai párttá nyilvánításukat, akkor, amikor az ifjúság is elfordul a KISZ-től, és más alternatív csoportosulásokban keresi helyét. Amikor minden józanul gondolkodó ember tart attól, hogy a zavar és az értetlenség állapotát kihasználva a reform jelszava alatt a nemzet politikai kalandorok játékszerévé válhat, ellenforradulomba zavarva az országot.

Ebben az ellentmondásokkal teli társadalmi helyzetben vajon ki akar a párt tagja lenni?

Két típust tudok elképzelni. Az egyik az elkésett konformista, a másik a józan reformer. Az előbbiekből, az elvtelen hívekből a párt már többet nem kér. A józan reformerekre azonban nagy szüksége van. Olyanokra, akik aktívan részt kívánnak venni a gazdasági kibontakozás, a politikai megújulás megvalósításában, akiket érdekel a nemzet és ezen keresztül a saját jövőjük, akik felfogják, mit jelent az, hogy nekünk itt kell élnünk, akik még hisznek abban, hogy ez a párt meg tud erősödni annyira, hogy nem verbunkost zengve kell utánpótlását biztosítani.

Gász János

### PECSI DOHÁNYGYÁR

A Pécsi Dohánygyár dolgozóinak lapja

Szerkesztő a szerkesztő bizottság

Feladós szerkesztő:

Dr. Símonné dr. Bernáth Erika

Kiadja a Baranya Megyei

Lapkiadó Vállalat

Feladós kiadó: Dr. Jádl János

Előfizetési díj egy évre: 27,60 Ft

Pannónia Nyomda

7622 Pécs, Zólyom u. 2.

Feladós vezető: Dr. Gaál Csaba

# Találkozó régi dolgozóinkkal Ismét együtt



Hagyományokhoz híven az idén is megrendezésre került a szakszervezeti bizottság szervezésében a nyugdíjstalálkozó.

Szeptember 12-én már 15 óra előtt érkeztek nyugdíjasaink és türelmesen várták, hogy bejussanak az ebédlőbe. Lassan megtelt a terem, a terített asztaloknál egy szék sem maradt üresen, sőt, székeket és asztalokat kellett felszállítani, mert a vártnál több nyugdíjas érkezett.

A szakszervezet nevében Balogh Józsefné, a vállalat vezetősége nevében Irimi Sándor igazgató köszöntötte a megjelent vendégeket. Ezt követően video-felvételről nézték meg a dohány-előkészítést, a filter- és a cigarettagyártást, majd -csomagolást.

Műsorral kedveskedett két fiatal művész, a Pécsi Nemzeti Színház tagja: Dévényi Ildikó színművésznő és Moravetz Levente színművész. Fergeteges tapssal köszönték meg az igen jól sikerült műsort.

A találkozóon a vállalat részéről osztályvezetők is részt vettek, mindenki örült egymásnak. Felelevenítették az együtt töltött időt, a szép emlékeket.

A terített asztalon a hideg üdítőn és sörön kívül minden nyugdíjas kapott ajándékot, egy-egy doboz teát, kávét, húskonzervet, 200,— Ft-os vásárlási utalványt és egy „repi”-cigarettát.

Mint már említettem, a vártnál több vendég érkezett, a szervezők 110 ajándékot készítettek és az kevésnek bizonyult. Harminc nyugdíjasunk nem kapott ajándékot és megígértük, hogy a lakásukra eljuttatjuk a csomagot, mely folyamatban van.

Jó érzés volt látni a mosolyogva elköszönő nyugdíjasokat és mindannyiunknak kívánjuk, hogy jövőre is ilyen jó egészségben lássuk őket viszont.

Gasteiger Hilda



## Nyugdíjban Bertram Gáborné

### Emlékek, sikerek, célok

Bertram Gáborné személyzeti osztályvezetővel munkaviszonyának utolsó munkanapján, nyugdíjba vonulása előtt „beszélgetünk”. Nagyon nehéz ennyi idő után a még oly várt pihenő-éveket megkezdeni, hiszen munkája, családi kapcsolatai révén ezer szállal kötődik vállalatunkhoz, a dohányiparhoz. A kérdéssel könnyű helyzetben vagyok, mert 14 évig együtt dolgoztunk magam is ismerem a munkaterületet, annak napos és árnyas oldalait.

— Milyen volt ez a 31 év?

— Ha kimondjuk ezt az évszámot, szinte hihetetlen az a hosszú idő, amit itt töltöttem. Vasúti főtisztként kerültem ide. Hogy miért adtam fel azt a munkát, arra igen egyszerű a magyarázat: édesanyám, közeli hozzátartozóim, rokonaim itt dolgoztak, illetve még ma is itt vannak. Mondták már nekem, hogy ez szinte „családi vállalkozás”.

Az első tíz évet a gépek mellett töltöttem el a gyártásban, majd jött a politikai munka és azzal szinte egy vonalban a személyzeti munka. Emberekkel foglalkozni nemcsak hivatás, hanem bizonyos fokú megszállottság is. Ez nem hasonlítható semmihez, nem megfogható annyira, mint egy mérnök, egy gépen dolgozó tevékenysége. Kezdetben meg kellett ismernem az emberek viselkedését, meg kellett érteni azokat a problémákat, amelyekkel hozzám fordultak, azokon ha tudtam, ha volt rá lehetőségem, segíteni is kellett. Ha egy meghibásodott gépen a rosszul működő alkatrészt kicserélik, az újból teljesítménye legjavát adja, az embernél ez a folyamat lehetetlen!

Megfelelő helyre, munkakörre mindig meg kellett keresni a legalkalmasabb embereket, ez sokszor bizony népszerűtlen feladatokat jelentett, de vállalni kellett. Voltak emlékezetes, szép pillanatok is. Az első szakmunkások, akiknek átadhattuk az okleveleket, olyan jelentős kéadermozgás sikeres megoldása, amely során egyszerre 12 fontos beosztásba tudtunk megfelelő embereket kinevezni.

Egyéni életemben talán a legnagyobb sikerem az volt, amikor 40 évesen átvehettem a diplomámat. A hosszú tanulóévek — amíg a diplomáig eljutottam — az egyéni sikeren kívül a munkámban is változást hozott. Amit tanultam, azzal több lettem és a gyakorlatban is tudtam használni.

Az utolsó munkával töltött nap valóban nagyon nehéz, erre nem lehet készülni, ezt csak „tűlélni” lehet. Elköszöntek tőlem a dohányiparban dolgozó kollégák, a közvetlen munkatársaim, a vállalat vezetői, dolgozói és ez nagyon jól esik nekem.

Most csak arra gondolok, hogy a családomnak nagyon sokat tudok majd segíteni, a négy unokám nevelésében, az idős családtagok gondozásában. Elsősorban ez lesz a további élelcélom.

Sigora Irma

## Görögországban I.

## Xerxés nyomában

Azzal a vallomással kell kezdenem, hogy hajdanvolt diákéveim gyötrelmes emlékei közé tartozott az egyetemes történelem, az ősi kultúrák tanulása. Homérosz sem jelentett számomra többet kedves, fecsegő mesemondónál, míg nem — már felnőtt fejjel — unaloműző olvasmányként kézbe vettem Ceram kitűnő könyvét, „A végzet regényét”. (Azóta ez a könyv szerény könyvtáram legféltettebb darabja.)

Nos, ebben a könyvben olvastam először egy Schliemann nevű úrról, aki megszálltlan hitt Homéroszban, és az Iliász nyomán elindult megkeresni a trójai háború színterét. Rendíthetetlen hittel, hangszorgalommal kutatta a helyet, s aztán 1870-ben meg is találta. Ásója nyomán 4000 éves történelem kelt újra életre, felbecsülhetetlen kincsrel gazdagítva egyetemes kultúránk tárgyi bizonyítékait.

Schliemann idejében Homéroszt létező korok énekesének tartották. Létezésében éppúgy kételkedtek, mint szavahihetőségében. Nem mesébe illő történet, hogy valaki alig több útravalóval, mint fejében Homéroszsal szembe merjen szállni a tudományos világgal, s hogy legyen bátorsága bebizonyítani, hogy Homérosz a történelem első haditudósítója.

Olthatatlan kíváncsiságomat a görög nép, a mitológia és a görög föld iránt ennek a rendkívüli, kalandos életű embernek köszönhetem. Hittel hittem, hogy valamikor lehetőségem lesz megérinteni a „görög csodát”. Hát megadatott. Olyannyira váratlanul, hogy mindent sebtiben kellett intéznünk.

Utlevél, vízum, valuta, sürgető telefonok, gyors csomagolás, aztán a várva várt nap. Hajnali háromkor már a határállomáson vagyunk, s szinte megállás nélkül száguldunk át Jugoszlávián. Óreg Ladánk jajong, nyög a vadregényes hegyi utakon, mégis derekasan viseli a megpróbáltatásokat.

A táj káprázatos: termékeny völgyek, smaragdzöld hegyi legelők szelid lankák, locsogó patakokkák tárulnak elénk. A görög határ felé közeledve a látvány már nem ennyire idilli. Fenygető sziklaormok merednek fölénk, előttünk sötét torkú alagutak. Hűsége kísérlünk, a Vardar sem olyan szelid folyam már: zavaros, félelmetesen kavargó, hömpölygő áradat.

Csak a határnál kerülünk ki a hegyek szorításából, s a görög oldalon a Vardar neve is Axioszá szelidül. Előttünk végelethetetlen kocsisor. Nem türelmetlenkedünk gyorsan haladunk előre, és bizony gémberedett tagjainkat is jólesik kinyújtóztatni.

Végre az ellenőrző sávban voltunk. (Majdnem azt mondtam, hogy a sorompó előtt, pedig itt egyik oldalon sincs sorompó. A turisták szabadon mozoghatnak, akárcsak a piacon lennének.) Határőrség — vám. Unott hivatalnokarcok, stempli és már mehet is az utazó. Utlevelünket a kocsi ablakán kiadva meglepetten tapasztaltuk, hogy szinte varázsütésre eltűnt a határőr arcáról az unalom. Széles mosollyal üdvözölt bennünket, megkérdezte, hogy melyik városból jöttünk. Nem tudtuk mire vélni a megkülönböztetett figyelmet. A rejtély azonban hamarosan megoldódott. Miközben pénzváltásra várakoztam, (amely hihetetlenül gyorsan és fegyelmezetten zajlik), végigpásztáztam az újságokat. Az egyikről szóke, kék szemű, csikos mezés fiú mosolygott rám. Hát persze: Détári Lajos. Könnyű ezekután kitalálni, hogy a határőr meg focirajongó. Détárral (pontosabban a képével) útunk során gyakran találkoztunk, még a kirakatokban lévő pólókról is Détári mosolygott.

Ezvoni után a régi országút és az új gyorsforgalmú út az Axiosz folyó völgyében, dimbes-dombos monoton tájon át vezetnek a görög föld belseje felé. Mindenki a mediterrán tájak, a napfényes tengerpartok, az antik világ központjai, de mindenekelőtt Athén felé igyekszik. Mi is.

Szűkre sabott szabadságunk nem engedte, hogy a Hellasz második fővárosának tartott Szalonikit megtekintsük.

Katerini térségében veszünk búcsút Makedóniától, hogy átlépjünk Thesszália földjére. Bal kéz felől kilométereken át fővényes, homokos tengerpart kíséri útunkat. Jobb kéz felől a látóhatáron mind élesebben rajzolódik ki az Olimposz hegység méltóságteljes tömbje. Közel érve hozzá, természetesen megállunk, hogy néhány percig gyönyörködjünk az ormaik körülölelő felhőfény játékban.

Itt van hát előttünk az oly sok költő által megénekelte Olimposz, Görögország teteje (2911 m magas). Itt lakott Zeusz, a főisten, a fellegrázó, a csapodár, és féltékeny, házsártos felesége, Héra, no és a többi istenség mind. (Aki görög földre teszi a lábát, pillanatilag sem felejtheti, hogy itt fűnek, fának, de még a folyóknak is, tengereknek is isteneik vannak.) Ide varázsolt a kiapadhatatlan gazdagságot a görög fantázia, az istenek családjának zajos perpatvarát, hangos mulatságait. Itt döntöttek birodalmak, királyságok, de még a halandók sorsáról is.

Mint látvány, lenyűgöző, lakosztálynak cseppet sem találtattat komfortosnak.

Útunk Platamon felé vesszük. Ez a várcska fővényes partjáról és egy dombon álló középkori frank erődítményéről híres. Platamon után a sivatár thesszáliai síkság varázsütésre üdezőld, árnyas ligetté változik. Az autósútráda búcsút int egy időre a tengerpartnak, és befut a festői szépségű Tempe völgyébe. Antik szerzők is dicsérték a völgy árnyas ligeteit, üdítő, hűs forrásait. A völgy az ókorban Apollón isten kultuszhelye volt.

(Folytatás a 6. oldalon)

## SZOVJET VENDÉGEK



Szeptember 22-én látogatást tett vállalatunknál Tutlis Szigita Antonovics műszaki igazgató és Belov Valentin Szergejevics termelési igazgató a szovjet „Grigiskesz” cég képviselőiben. Ettől a szovjet cégtől szándékozik kreppelt filterpapírt vásárolni a magyar dohányipar.

# Xerxés nyomában

(Folytatás az 5. oldalról)

Babérligetek között ereszkedünk le a Piniosz folyóhoz. Utba ejtjük a híres Apollón forrást, majd cdebb az Afrodité forrást.

A békés táj láttán szinte elképzelhetetlen, hogy a völgy valaha stratégiai fontosságú átjáró is volt. A történelem folyamán a támadó seregek — félvén előretörni a hosszú és keskeny völgyön át — megkerülték a Tempészorost. Így tett ie. 450-ben a támadó perza sereg fővezére Xerxész is.

A Tempé völgyét elhagyva kalandozásaink következő állomása Thermopülé. A szoros neve úgyszintén a görög—perza háborúk idején (ie. 480) vált híressé. Már messziről látjuk Leonidasz király hatalmas bronzszobrát az út bal oldalán. Jobboldalon viszont élénk integetésre figyelünk fel. Egy hajbajutott honfitársunk kér segítséget. Kocsija cserben hagyta. Elökerül a szerszámosláda, no és a pótalkatrész is, természetesen a csomagok legaljáról. (Hogy fogok megint rendet tenni?)

Családfőnk azonnal ráveti magát a problémára. Mi is igyekszünk hasznosá tenni magunkat: a szerszámokat adjuk kézbe a „műtéthez”. Percek múlva már akkora asszisztencia fogja körül a beteg kocsit, hogy jobbnak látjuk eloldalogni. A javítás hosszadalmasnak ígérkezik, ezért családom maradék tagjaival és a „cserben hagyott” feleségeikkel elindulunk felfedező útra. A parti sikágról — amely a perza támadások idején jóval keskenyebb volt, mint manapság — sziklás hegyormok emelkedtek itt ezerméteres magasságokban. A vidék ugyanolyan alkalmas hely a védekezésre, mint amelyen csodálatos kulissza egy harci jelenetszámára.

Xerxész, a perza had fővezére szárazföldi csapataival Közép-Görögország felé igyekezett, útját a Thermopüléi szoros keresztelte. Az ez idő tájt civakodó görög városállamok félretették sértődöttségüket és Leonidasz spártai király vezetésével védelemre rendezkedtek be a szorosnál. A perza túlerő félelmetes volt, a görögök győzelmére vajmi kevés esély lehetett, mégis derekasan küzdöttek.

Leonidaszról jegyezték fel a történetírók, hogy nem ismerte a megalkuvást. „Ismerte a törvényt: hogy spártai férfi nem mozdul el arról a helyről, amelyet a védelmére bíztak. A csata első két napja a görögök győzelmével végződött. A második napon Xerxész tízezer halhatatlant küldött a

görögök ellen. A halhatatlanok csodálatraméltóan hacoltak, de a keskeny szorosban a görögök ismét győzedelmeskedtek. „A görögök megmutatták mindenkinek, de mindenekelőtt magának a Nagykirálynak, hogy sok embere van, de kevés közöttük a férfi.” Xerxésznek tehát más utat kellett keresnie, meg is találta. Egy Ephialtész nevű áruló megmutatott neki egy titkos hegyi ösvényt, így a perzsák a görögök háta mögé kerültek.

Mindkét fél jó hírszerző szolgálattal rendelkezett. Leonidasz tudomást szerzett az árulásról. Úgy határozott, mint a reményvesztett harcos: minden szövetségesét, — akinek még volt otthona — hazaküldte, hogy Görögországnak az elkövetkező védelmi harcokra is maradjon katonája.

Xerxész kémei a görög táborból azt jelentették, hogy a spártaiak egyáltalán nem készülnek a harcra, hanem „fésülködnek és hajukat szépítik.”

A Nagykirály nevetett, de a kíséretében lévő Démaratosz elkomorodott: a spártaiak — ősi szokás szerint — arra a csatára készülnek így, amelyben halálukat várják.

Aztán a döntő ütközetben a maroknyi görög sereg elszántan küzdött. Leonidasz király elesett, s vele együtt a spártaiak is mind. Holttesteiken át léptek be a barbárok Görögországba. Később, amikor a görögök visszatértek erre a véráztatva helyre, két emlékművet állítottak hős társaiknak. Az egyik közös, felirata himnuszként hangzik:

„Hárommillióval harcolt itt Pelopsz országának négyszáz embere.” A másodikat a spártaiak állították. „Itt fekszünk, vándor, vidd hírül a spártaiaknak, megcselekedtük, amit megkövetelt a haza.”

Mivel más barbárok később elpusztították ezeket az emlékműveket, a mai görögök újat állítottak arra a helyre, ahol Leonidasz elesett.

A kis „történelemóra” után az időközben előkerült kávéval frissítettük fel magunkat, no és az illatos, mézédés fűgével, amelyet az árnyat adó fa kínált számunkra.

Internacionális asszisztenciával a kocsis is elkészült, aztán jó utat kívántunk egymásnak, és már robogtunk is Athén — vagy ahogy errefelé mondják Athina — felé. Erről azonban majd legközelebbi írásomban számolok be.

(Folytatása következik)

Balogh Józsefné

# Koncert az emberi jogokért

Részletek az emberi jogok egyetemes nyilatkozatából: 19. cikk: Minden személynek joga van a vélemény és a kifejezés szabadságához, amely magában foglalja azt a jogot, hogy határokról való tekintet nélkül kutathasson, átvihessen és terjeszthessen híreket és eszméket bármely kifejezési módon.

23. cikk. 3. Mindenkinek, aki dolgozik olyan méltányos és kielégítő fizetéshez van joga, mely számára és családja számára az emberi méltóságnak megfelelő létet biztosít, és amelyet megfelelő esetben a szociális védelem összes egyéb eszközei egészítenek ki.

4. Minden személynek joga van másokkal együtt szakszervezet alapításához és érdekeinek védelme céljából szakszervezetekhez való csatlakozáshoz. (1984. decemberében a nyilatkozat elfogadásánál a szocialista országok küldöttei — hiányosságokra hivatkozva — tartózkodtak a szavazástól.)

Az emberi jogok egyetemes elfogadásának 40. évfordulójára Peter Gabriel kezdeményezése nyomán a rockzene néhány világsztárja elhatározta, hogy koncertsorozattal hívja fel a világ figyelmét a nyilatkozat minél szélesebb körökben való megismertetésére, napjainkban sajnálatos aktualitására. Négy kontinensen tizenhatszor lépnek fel, olyan elmaradott országokban is, ahol ilyen neves rocksztárok korábban még nem jártak. Európában Párizs és Budapest volt a színhely. Budapest az egyetlen szocialista főváros, ahova elhozták produkciójukat. A népstadion lelátóit és küzdőterét szeptember 6-án szinte teljesen megtöltötték a Magyarországról és a környező európai országokból is nagy számmal érkező rajongók. Magyar részről a HBB képviselte a rockzenét. A külföldi sztárok: Tracy Chapman, Peter Gabriel, Yousson N'Dour, Sting és Bruce Springsteen, mind olyan egyéniségek, akik abban különböznek a többi rockzenésztől, hogy van mondanivalójuk a világról, tartalmas, igényes stílusú zenét játszanak.

Milyen volt a népstadionbeli koncert? Sem az idő, sem a szervezés nem kedvezett annak, hogy igazi koncerthangulat alakulhasson ki. Szeles, esős idő volt egész nap és éjszakára bizony eléggé lehűlt a levegő, ami a lelátókon helyet foglaló nézők hangulatát sem engedte felforrósodni. Csodálkozva néztük innen (távcsövön), hogy a színpad előtt álló rajongók forró jókedvét még a vízágyú sem bírta megfékezni. A magyar szervezőknek még nincs gyakorlatuk az ilyen nagyszabású koncertek szervezésében. Talán ebből

(Folytatás a 7. oldalon)

# Koncert az emberi jogokért

(Folytatás a 6. oldalról)

adódtak a különféle nehézségek, fennakadások. Egyórás késéssel indult a koncert. A stadion bejáratainál ezres tömegek álltak motozsra várva és majd egyórás nyomakodás, tülekedés árán lehetett bejutni. A HBB műsorából — Földes László összekötő szövegéből — úgy éreztem, enyhe nacionalizmus csendült ki.

A világsztárok: Tracy Chapmen háborzongatóan kellemes, férfias hangja igazán szép, igényes, lágy dallamvilága az a fajta muzsika, mely nem illik igazán a koncertek világába. Ugyanez mondható el Sting gondolatébresztő dalairól is. A várakozásokkal szemben a koncert igazi sztárja nem Bruce Springsteen, hanem Peter Gabriel volt. Vette a fáradságot, hogy a fogadó ország nyelvén szólaljon meg, magyarul konferálta számaikat. Közvetlen, megnyerő modorával a közönség szívébe lopta magát. Jól ismert dalai, különösen a Ne add fel című, gyönyörű lírai száma óriási sikert arattak.

Bruce Springsteen — ő volt az utolsó fellépő — a hideg szél miatt már sokan nem várták meg.

Való igaz, egy igazi jó, élő koncert élményét a legjobb minőségű felvételek sem pótolhatják, ezt a koncertet azonban utólag, szívesebben néztem volna meg inkább másnap a televízióban. — Szóts —

## SPORT

### Asztalitenisz

Új, rendszeres sportolási lehetőség adódott az asztalitenisz kedvelők számára: idén először benevezett vállalatunk a városi asztalitenisz bajnokságra.

Úgy tűnik, hagyománya és népes táborra van ennek a sportágnak városunkban, mert mint megtudtuk, kb. 10 éve rendszeresen megrendezik évente a bajnokságot, kettő másod- és egy első osztályú csoportban, több mint 30 vállalat, intézmény és sportkör részvételével.

A bajnokság őszi—tavaszi körmérkőzéses rendszerben kerül lebonyolításra. Szeptembertől decemberig az őszi és januártól áprilisig a tavaszi fordulók. A verseny lebonyolításának rendszere hasonlít a vállalatunk házibajnokságánál kialakult gyakorlathoz, mely szerint az összesorsolt ellenfelek a sorolásban rögzített sorrendben megkeresik egymást, megállapodnak a mérkőzések időpontjában, és az eredményeket a győztes fél lejelenti a sportszövetség felé.

(Folytatás a 8. oldalon)

## HOBBI

# Hát akkor ... szüret!

A „szüret” szó már önmagában is örömet szerez. A szőlőskert gyümölcseit a családnak egyedül leszedni egy élménnyel jelentene kevesebbet. Persze szüretet akkor lehet rendezni, ha van mire, ha bő a termés és a rokonság örömmel jön, a ház gazdájának meghívására.

A kis szüret is nagy gond. Elnagyon, felületesen csanálni egyenlő a hiába való munkával. Minden szőlőfajtát a teljes érés állapotában szüreteljünk, akkor lesz a fajtára jellemző zamatu, kellemes borunk. A szüret időpontját a szőlőfürtök állapotából, a bogyók ízéből, zamatából állapíthatjuk meg. A különböző szőlőfajták fürtjeit egymástól elkülönítve dolgozzuk föl, erjesszük és tároljuk, ne csapjuk őket egybe. A több borfajta fogyasztása és kóstolgatása nagy élmény.

A következőkben azoknak a gazdáknak szeretnék néhány jótanácsot adni, akik kb. 100—200 liter bort készítenek.

Nem kell a bort a háztájiiban „agyonfényesíteni”, elégedjünk meg azzal, hogy a pincében és a helyi fogyasztás alkalmával tükörtiszta marad, és csak a rövidebb szállítást, tárolást viseli el.

Készítsünk alacsony alkoholtartalmú, de üde, illatos bort, amelyből jóízűt lehet kortyolni anélkül, hogy fejbe verné a fogyasztóját.

A megzúzott, egészséges szőlőhöz adjunk 100 kg-onként 10 g kristályos borként. Penészes, rothadt szőlőhöz 20—30 g szükséges. Az erjesztő hordót (edényt) csak kétharmadig töltsük meg. Arra törekedjünk, hogy az erjedés minél előbb induljon meg, és gyorsan fejeződjék be. Ezt elősegítheti a fajlesztő használata. Ha a must meg-erjedt, akkor a hordót (edényt) töltsük fel.

Egy hónappal az erjedés befejeződése után a bort lefejtjük. Fejtés közben ismét 10 g/100 l borként keverünk. Ilyenkor a hordót már teljesen tele töltjük, hogy a bor minél kevésbé érintkezhesék a levegővel.

Ha új borunk nehezen akar tisztulni, egyszerű művelettel a bentonitos derítést ajánlom (Neodor), mely megszüadítja a bort a zavarodást okozó szerves vegyületektől. Ha a bor letisztult, akkor minél előbb le kell fejtetni az aljáról.

Drávavölgyi József

# Jó ha tudjuk

Október 1-jétől ismét emelkednek egyes nyugellátások, egyéb ellátások, valamint kiegészítik a házastársi pótléket is.

Az 1989. januári 15%-on túlmenően — amely legalább havi 330,— Ft-ot tett ki — további 2%-os lesz. Ez havi 100,— Ft-nál nem lehet kevesebb.

A házastársi pótlék eddigi összegét havi 50,— Ft-tal egészítik ki.

Az özvegyi vagy szülői nyugdíj megosztása esetén a jogosultakat az emelés személyenként teljes összegben illeti meg.

A hozzátartozói nyugellátásokat, hozzátartozói baleseti nyugellátásokat akkor is emelni kell, ha azok együttes összege az özvegyi nyugdíj két és félszeresét meghaladja.

Az emeléseket külön kérelem nélkül első ízben az 1988. október hónapra esedékes ellátásoknál folyósítják.

\*

Az olimpiai játékokon aranyérmel szerzett magyar állampolgár nyugdíját 2500,— Ft-tal egészítik ki. Ha a kiegészített nyugdíj nem éri el a 8000,— Ft-ot, akkor a jogosult részére ezt az összeget kell megállapítani.

A fenti emeléseket is az 1988. október hónapra esedékes nyugellátásoknál kell első ízben folyósítani.

\*

Érdekességként megemlítjük, hogy az ÁISH elnöke rendelkezésekkel szabályozta a labdarúgás sportág anyagi ösztönzési rendszerét, valamint a sporttevékenységgel összefüggő személyi jutásokat.

## HÍR

Szeptember 29-én a fegyveres erők napja tiszteletére gyárunk vendégül látta a Budapest-Liget határőrségének Pécsre vezényelt alakulatát, akik ezekben a hónapokban a szomszédságukban, a rendőrség épületének bővítésén dolgoznak. Dél előtt gyárlátogatáson vehettek részt a kiskatonák, délután pedig barátságos futballmérkőzést játszottak a gyárunk futbalcsapatával. (Csapatunk eléggé „elitélhető” módon 7-2 arányban legyőzte az ünnepeket.)

# SPORT

## Kispályás labdarúgás

A Baranya m. és Pécs Városi KISZ Bizottság, valamint az Express Utazási Iroda ebben az évben is megrendezte a hagyományos „Edzett Ifjúságért Express Sportnapokat” Kiliántelepen. Az időpont 1988. szept. 16., 17., 18. A vállalatot férfi kispályás focicsapat képviselte.

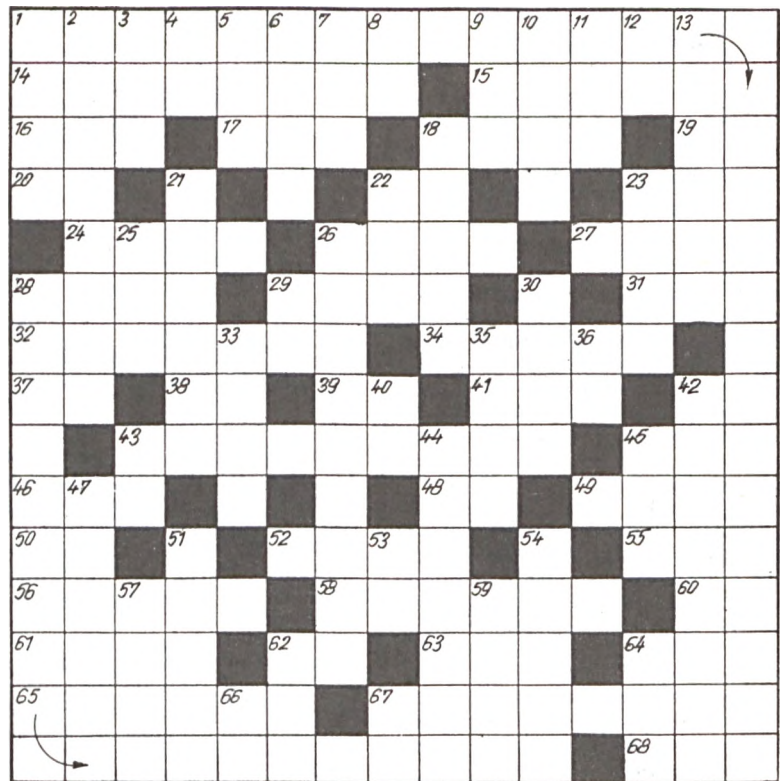
A sportrendezvényre 32 férfi focicsapat nevezett. Őket 8 négyes csoportba osztották be. A csoportokon belül a csapatok körmérkőzéseket játszottak egymás ellen, minden csoportból az első helyezett jutott tovább az elődöntőbe. Ott már egyenes kieséses alapon bonyolították le a meccseket, egészen a döntőig. A 32 csapat Baranya megye legjobb kispályás együtteseivel közölt ki, igazán rangos mezőny jött össze. A Pécsi Dohánygyár csoportbeli ellenfelei a MÉV I., a Tejipar II. és a Titán csapata volt.

Az első mérkőzésünkön, pénteken 4:1-re vertük meg a MÉV I. csapatát, amely papírfőként az egyik legjobb együttes volt a mezőnyben, azonban csapatunk annyira jól játszott, hogy ilyen arányban is megérdemelten győzött. Szombaton folytatódott részünkről a csoportmérkőzések sorozata, amikor is először 3:0-ra vertük a Tejipar II. csapatát, és este 20 h-kor világlányfényes mérkőzésen játszottuk a mérkőzésünket az első helyért a Titán nagyszerű csapatával. Itt az eredmény 2:2 lett, mely nekünk kedvezett, ugyanis jobb gólkülönbséggel mi jutottunk tovább. Másnap, vasárnap délelőttre már csak 8 csapat maradt versenyben. Itt már csak a győzelem volt a jó eredmény, mert aki veszít, az kiesik a további küzdelmekből.

A csapatunk az első mérkőzésen 4:0 arányban bizonyult jobbnak a Bázis IV. ellen. A második mérkőzésen 1:1-re végzett egy újabb ércbányász csapattal, a MÉV IV-gyel, azonban a továbbjutást 7 m-es rúgások döntötték el és ebben nekünk nem volt szerencsénk, így csak a 3. helyért mérkőztünk. Itt viszont a csapattagok meglehetősen kedvüket szegve léptek pályára az előző meccs miatti vereség nélküli kiesésért, így 2:0-ra vereséget szenvedtünk és a 4. helyet szereztük meg.

Ez a helyezés jónak mondható, különösen, ha figyelembe vesszük, hogy 32 csapat jött össze és hogy a legjobbak voltak ott.

Marton László



**VÍZSZINTES:** 1. A megfejtés első része (zár betűk: T, É P). 14. Hangoskodó. 15. Hímez-hámoz. 16. Helyére lök. 17. Forradalmár (Guevara). 18. Levegőre vonatkozó előtag. 19. Anglia névbetűi. 20. Heyerdahl hajója. 22. Elem! 23. Herélt kos. 24. E napig. 26. Kölykezik. 27. Gonosz — angolul (Evil). 28. Férfinév. 29. A hét egy napja. 31. Baszk szervezet. 32. Sportol. 34. A végén locsog! 37. Néma les. 38. Folyadék. 39. Indulatszó. 41. Látják. 42. Ellenérték. 43. Lábfej része. 45. Micsoda — oroszul. 46. Jugoszláv város. 48. EEE. 49. Részjáték. 50. Izomkötő. 52. Alvás közben látjuk. 55. Északi váltópénz. 56. Filmkomikus volt (Fon). 58. Dalol. 60. Teke része. 61. Nemesgáz. 62. F. S. 63. Rövid városrész. 64. Tornász Sport Klub. 65. Sajtóhiba (szakmai). 67. Rázamma. 68. Győri Sportegylet.

**FÜGGŐLEGES:** 1. Igavonó állat. 2. Csúszós. 3. Ruhadarab. 4. Lengyel pénz röviden. 5. Mint a 68-as szám. 6. Huta. 7. Színművész volt (Lajos). 8. Álló-

viz. 9. Mezőgazdasági szerszám. 10. Női becenév. 11. AERO — fonetikus. 12. Saint — röv. 13. Idegsejt nyulványa. 18. Brazíliai író (Jorge). 21. Baranyai község lakója. 22. Dúr jellegű hangsor. 23. Rideg, átlátszó anyag. 25. Á, E, V. 26. Visszabeszélés. 28. A megfejtés második része (zár betűk: E, H, C). 29. Knock out. 30. Tórolóanyag. 33. Mechanikus. 35. Festőművész volt (István). 36. Napoleon D... 40. Feltételes kötőszó. 42. Keresztüljuttat. 43. Kettős betű. 44. Jól megfelel. 45. Kelmét készit. 47. Fizikailag felfogni (ford.). 51. Idegen női név. 53. Helyhatározó rag. 54. Közterületei. 57. Nagyon ronda. 59. Színész (András). 62. Hátsó rész. 64. Idegen tea. 66. Morse-jel. 67. Elkezd kocogni.

Beküldendő: a vízszintes 1. és függőleges 28. sorok megfejtése. A helyes megfejtők között jutalomkönyvet sorsolunk ki.

A keresztrejtvényt Takáts László készítette.

## Asztalitenisz

(Folytatás a 7. oldalról)

Háromfős csapatokkal indulhattak a nevezők, ez annyit jelent, hogy két csapat között 9 mérkőzést kell lejátszani (az ellenfél valamennyi játékosával játszani kell egy-egy mérkőzést). Rugalmas megoldás, hogy a háromfős csapatokon belül a személyek nem kell, hogy fixek legyenek, a lényeg, hogy a

fordulókra az intézmények három főt ki tudjanak állítani.

Vállalatunknál (amennyiben mi vagyunk a pályaválasztók) az ebédlőben felállított két asztalon zajlanak a mérkőzések. Az első forduló már le is zajlott szeptember 22-én, csütörtökön. Csapatunk 6:3 arányban alulmaradt a küzdelemben. Indulásnak természetesen meg vagyunk elégedve a kezdő csoport, név szerint: Csomár Miklós, Petrovics Rudolf és Denholter Csaba teljesítményével.

Szöts Rózsa